

ΚΕΙΜΕΝΟ

1. Λέξη - κατακλείδα του 20ου αιώνα, η «παγκοσμιοποίηση» έχει στη συνείδηση του καθενός μας διαφορετικό περιεχόμενο. Άλλοι τη συνδέουν με την **κυριαρχία** του Internet άλλοι με τον πολυεθνικό χαρακτήρα των επιχειρήσεων και τη σύντηξη των αγορών, άλλοι με την επικράτηση της αγγλικής ως γλώσσας-εσπεράντο του πλανήτη που ενοποιεί τον πολιτισμικό ιστό της υδρογείου. Θα ήταν ανόητο να αμφισβητηθεί έστω και μια λέξη από τα παραπάνω - και όμως η «παγκοσμιοποίηση» με διαφορετικό τρόπο επηρεάζει τις διαφορετικές κοινωνίες και αλλιώς αφομοιώνεται από την καθεμιά τους - συντηρώντας προς το παρόν τις ανισότητες και οδηγώντας σε τεράστια ποικιλία πολιτικών επιλογών.

2. Υπάρχει ωστόσο και ένα πεδίο όπου η λέξη «παγκοσμιοποίηση» δεν σημαίνει απλώς μεταφορά της κοινωνικής αντιπαράθεσης σε άλλο επίπεδο, ένα πεδίο που θα οδηγήσει μοιραία σε πραγματικά οικουμενική σύγκλιση των πολιτικών επιλογών. Και το πεδίο αυτό δεν είναι άλλο από τον πλανήτη που μας τρέφει, από το περιβάλλον που εδώ και λίγες δεκαετίες στέλνει όλο και πιο έντονα σήμα SOS.

3. Από τότε που ο άνθρωπος άρχισε να δαμάζει τη φύση (πολλές χιλιάδες χρόνια παλαιότερα) ασφαλώς αλλοιώνει τον χαρακτήρα της. Η βιομηχανική επανάσταση ωστόσο, σε συνδυασμό με την πρόοδο της ιατρικής επιστήμης που οδήγησε σε δημογραφική έκρηξη, μπορούμε να πούμε ότι αύξησε **κατακόρυφα** το «ειδικό βάρος» του ανθρώπου επάνω στον πλανήτη, διαταράσσοντας **επικίνδυνα** τις ισορροπίες του και επισπεύδοντας την κόπωση των φυσικών πόρων. Η πάντοτε αλαζονική και ληστρική προσέγγιση του ανθρώπου απέναντι στο περιβάλλον κορυφώθηκε με μια αληθινή εχθροπραξία: την έκρηξη της πυρηνικής βόμβας στη Χιροσίμα. Ποτέ δεν ήταν πιο σαφές από ό,τι στη διάρκεια του 20ου αιώνα ότι ο άνθρωπος υπέταξε στα πολιτικά πάθη του κάθε ορθολογική έννοια διαχείρισης των πόρων της φύσης και των δικών του δυνατοτήτων.

4. Ο κατάλογος λοιπόν των ανθρώπινων «αδικημάτων» σε βάρος της φύσης μοιάζει ατελείωτος. Ο σημερινός απολογισμός έχει περίπου ως εξής: Τρύπα στο στρατοσφαιρικό στρώμα όζοντος επιτρέπει στη βλαβερή υπεριώδη ηλιακή ακτινοβολία να μας λούζει ανελέητα (ένοχοι οι χλωροφθοράνθρακες από τα αεροζόλ και από τα ψυκτικά μηχανήματα). Αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη, αποδιδόμενη κυρίως στις τεράστιες συγκεντρώσεις διοξειδίου του άνθρακα στην **ατμόσφαιρα**, ή αλλιώς το φαινόμενο του θερμοκηπίου (για το οποίο ενοχοποιούνται πρωτίστως η καύση ορυκτής ενέργειας και η **καταστροφή** των δασών). Σημαντική καταστροφή του υδάτινου πλούτου κυρίως από πετρελαιοκηλίδες, αλλά και από την αλόγιστη ρίψη αποβλήτων. Σοβαρά προβλήματα από τη διαρροή επικίνδυνων αποβλήτων γενικώς (τοξικών, πυρηνικών κ.ά), από τη χρήση φυτοφαρμάκων, αλλά και από την αδυναμία επεξεργασίας των μη ανακυκλώσιμων υλικών. Έκλυση ραδιενέργειας από πυρηνικά ατυχήματα -για να μη συμπεριλάβουμε τη δυνάμει απειλή ενός πυρηνικού πολέμου. Απροσδιόριστης έκτασης αλλοίωση της χλωρίδας και της πανίδας (γήινης και θαλάσσιας), οφειλόμενη τόσο στη διαταραχή των

οικοσυστημάτων (λόγω κατασκευής φραγμάτων, ρίψης αποβλήτων, πετρελαιοκηλίδων, **αποψίλωσης** δασών κτλ.) όσο και στη **νεότευκτη** επιστήμη της γενετικής μηχανικής, που μεταλλάσσει ζώα και φυτά (στο όνομα της αγοράς), δημιουργώντας ένα απρόβλεπτο φυσικό περιβάλλον.

5. Με λίγα λόγια, έχουμε φθάσει σε ένα σημείο όπου η παραδοσιακή «φυσική επιλογή» έχει αντικατασταθεί από την ανθρώπινη επιλογή, όχι μόνο ως προς την εξέλιξη των ειδών αλλά **συλλήβδην** ως προς τη σύσταση του πλανήτη σε όλα τα επίπεδα: έδαφος, υπέδαφος, ωκεανοί, ατμόσφαιρα, έμβια όντα, όλα εξαρτώνται από ανθρώπινες αποφάσεις. Και δυστυχώς ο άνθρωπος ποτέ δεν επηρέηθη ότι «τα πάντα εν σοφία εποίησεν».

6. Το καμπανάκι κινδύνου για την ασφάλεια του πλανήτη ήχησε κάποτε και στα αυτιά των πολιτικών ηγετών. Η πρώτη παγκόσμια διάσκεψη για το περιβάλλον έγινε το 1972 στη Στοκχόλμη και έκτοτε επαναλαμβάνεται τακτικά, χωρίς ωστόσο να έχει δώσει ακόμη **αποτελεσματικές** λύσεις στα τεράστια περιβαλλοντικά προβλήματα. Γιατί ένα είναι σαφές: η θεραπεία του περιβάλλοντος δεν μπορεί να βασίζεται σε μεμονωμένες πρωτοβουλίες και σε τοπικές λύσεις. Το βασικό παγκόσμιο πρόβλημά μας απαιτεί μια προσέγγιση ανάλογης κλίμακας για να αποκτήσει επιτέλους νόημα και η περιβόητη παγκοσμιοποίηση.

Χριστίνα Ψυχάρη, ΤΟ ΒΗΜΑ

Παρατηρήσεις

- 1. Πώς εξασφαλίζει η συντάκτρια του κειμένου τη συνοχή (λεκτική σύνδεση) και τη συνεκτικότητα (νοηματική σύνδεση) ανάμεσα στην 1η και στη 2η παράγραφο και πώς ανάμεσα στην 3η και την 4η παράγραφο;**
- 2. Ποια η λειτουργία των παρενθέσεων στην 4η παράγραφο του κειμένου και ποια των εισαγωγικών στη 3η και 5η παράγραφο;**
- 3. Να γράψετε ένα συνώνυμο για κάθε μια λέξη: αποψίλωσης, νεότευκτη, συλλήβδην, αποτελεσματικές**
- 4. Να γράψετε με το δεύτερο συνθετικό κάθε λέξης μια νέα σύνθετη χρησιμοποιώντας το ως πρώτο συνθετικό: κυριαρχία, κατακόρυφα, επικίνδυνα, ατμόσφαιρα, καταστροφή**
- 5. Ποιο είναι το θέμα της 3^{ης} παραγράφου και πώς οργανώνει τον λόγο της η συγγραφέας στη συγκεκριμένη παράγραφο;**
- 6. Στην 5^η παράγραφο ποια είναι η λειτουργία του ασύνδετου σχήματος;**
- 7. Ενημερώστε τους συμμαθητές σας στην τάξη για το περιεχόμενο που δίνει η συγγραφέας στον όρο «παγκοσμιοποίηση»(50-60 λέξεις).**